

**ኤርትራ፡ ምድሪ ባሕሪ
ካልኣይ ክፋል
አልማማዊ ቅጥጠዕ**

**መእተዊ
ተወልደ ወልዳይ (ጀርመን)**

እዚ መጽሓፍዚ ብትሕዝትኡ ታሪኽ ህዝቢ ኤርትራ ነቲ ኣብ መላእ ሃገርን ወጻኢን ዘለዓለዎ አልማማዊ ቅጥጠዕ፡ ማለት ካብ ግዜ “ፈደረሽን” ክሳብ ዝለዓለ ጎነጻዊ ተቃውሞ ዝነበሮ ተራ ይትርኽ። ብአቀራርብኡ ካብቲ ልሙድ አጸሓሕፋ ዛንታ ፍልይ ብዝበለ ህዝቢ ኤርትራ ነዚ ቃልሲ ካብ ግዜ ምብርባሩ ኣብ ዕለታዊ ሂወቱ ጸንቢሩ፡ ኣብ ነፍሰ ወከፍ ቁምታ ካልኢት ዝፍጸሙ ዝነበሩ ፍጻሜታት ተኸታቲሉ፡ ዘንንፉ ዝነበሩ ኩሎም መልክዓት ብድሆታት ተረዲኡን ነቂሑን ብኸመይ ሓድነቱ የደልድል፡ ናይ ቃልሱ ወኒ የማዕብል፡ ፖለቲካዊ ኣረኣእዩኡ መትከላዊ እምነቱ ይጽንዕ፡ ምስ ኣብ ከባቢኡ ዘለዉ ኣህዛብ ምቕሉልን ዓቃልን ዝምድናታትን ምሕዝነትን ፈጠሩ ንፍትሓውነት ቃልሱ ኣብ ዓወት ንኸበጽሕ ዘካየዱም ዝተጸወቶ ተራን ብመልክዕ ዕለታዊ ርክባትን ዝርርብን ይትርኽ።

ኣብዚ መጽሓፍ ነቲ ኣህዛብን ሃገራትን ግዙኣት ካብ ብዕዳዊ ኣርዑት መግዛእቲ ተላቂቕን ናጽነተን ክእውጃ ከለዎ፡ ኤርትራን ህዝባን ግን ብጸቕጥን ምጉዕጸጽን ሓያላት ሃገራት ሰማዊ ፈደረሽን ከም መሰጋገሪ ተጠቂመን ዳግም ኣብ ትሕቲ ጸሊም ኣፍሪቃዊ መግዛእቲ ዝሸመምኦ እዋን ጀሚሩ፡ ዘካየዱ ሰላማዊ ቃልሲ፡ ንዝርካቡ ትኳቦ “ፈደረሽን” ክዕቀብን ምሉእ ናጽነቱን ሃገራውን ሰብኣውን ክብሩ ከውሕሰን ኣብ ዝተባራብረሉ ግዜ ዘንነፎ ኣደራዕን መከራን ክጸወሮ ብዘይምኸኣሉ፡ ካብ መፋርቕ ሓምሳታት ኣትሕዙ ናብ ሰደት ከምርሕ ጀመረ። ብፍላይ ከኣ ናብ ጎረባብቲ ሃገራት። ብኣካል ካብ ሃገሩ ይስደድ እምበር ኩሉ መንፈሱን ናይ ቃልሲ

ውኑን ምስ ኣብ ውሽጢ ዝካየድ ዝነበረ ቃልሲ ብምትእስሳር ንናብራ ስደት ተጻዊሩ፡ ንፍትሓዊ ጉዳይ ቀዳምነት ብምሃብ ምስ ዝነበረሉ ሃገር ዘለዉ ኣህዛብ ምሕዝነት ክፈጥርን ከእምንን፡ ሓያላት ተጣባቂትን ተቓለስትን ኣብ ጎኑ ከሰልፍን፡ ንፖለቲካዊ ኩነታት ተረዲኡ ኣብኡ ክዋሳእን መስዋእቲ ክኸፍልን፡ ኣካል ብህላውን ማሕበራውን ሂወቱ ብምጻን ሕድሕዳዊ ጸገማቱ ክፈትሕን፡ ኣብ ቁጠባዊ ምዕባለ ዘይነፃቕ ኣብርክቶ ክገብርን፡ ዘንገፎ ብድሆታትን ጸገማትን ተጻዊሩ ኣብ ግዜ ምብርባር ዝጀመሮ ቃልሲ፡ ድሒሩ እውን ኣብ ግዜ ብረታዊ ቃልሲ ምጀማሩ ዝተፈጥረ ሕልኸላኻትን ንምስጋሮም ፈታኒ ዝኾነ፡ ትዕግስቲ ዘጸንቅቕ መድረኽን፡ ንምእራምን ውሕስነት ቀጻልነቱ ንምርግጋጽን ዘካየደ ቃልስን ተጻዋርነትን ክሳብ ክንደይ ሓያልን ብዳህን ከም ዝነበረ፡ ብድሆ ሰጊርካ ንብድሆ ትዳሎ፡ በዚ ኸኣ ናጽነትን ምሉእ ክብርን ከም ዝርከብ ዝተኻየደ ተጋድሎ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ውሽጥን ወጻእን ተዘንቱ። ስላ እዚ ዓቃልን ለባምን ኣካይዳ፡ ሕውነት፡ ፍቕር፡ እምነትን ዘልኣለማውን ጽንዑን ዝቐለቤቱ ምትእስሳር ኣህዛብ ተፈጠሩ። ስርዓታት፡ መንግስታት ንህዝቢ ይብድሉ እዮም። ኣህዛብ ንኣህዛብ ግን ከም ዝጸዋወሩን ዘይበዳደሉን ዘረጋገጸ ታሪኻዊ እዋን ከም ዝነበረ እውን ምስክርነት ዝህብ ጽሑፍ እዩ።

ኣብ መወዳእታ እቶም ነዚ ታሪኽ ዘርከብናሉ ኣብቲ እዋን እንታይ ንዕልልን ንኸነታት ሃገርና ብኸመይ ንከታተሎን፡ ሃገራዊ ስሚዒትናን መንፈስናን ነበራብሮ ከም ዝነበርና የዘኻኸር፡ ነቶም ዘዩርከብናሉ ኸኣ ህዝቢ ኤርትራ ቃልሱ ኣበራቢሩ ሽግ ዓወት ንምዕታር ዝሓለፎ መስገደክን ጸዕርን ዝምህረና መጽሓፍ እዩ እሞ ጽቡቕ ንባብ።